

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 45 (7)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Jula 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6045

Ludvig Meyer, hemiska fabrika, Mainz, Nemačka.

Suha bajca za sejaće semenje.

Prijava od 17. februara 1928.

Važi od 1. avgusta 1928.

Traženo pravo prvenstva od 28. februara 1927. (Danska).

Neobično velika tehnička preimrućstva suhe bajce dovela su do toga, da je ovim postupkom danas u Americi potpuno istisnuta mokra bajca. Tamo uobičajani bakarni karbonat nije u Evropi, naročito u Nemačkoj, imao potpuno sigurno dejstvo. I u Americi je bakarni karbonat imao dobrih rezultata samo kod slabih zaraza (Befall), dok njegovo dejstvo kod jakih zaraza nije bilo ni tamo dovoljno. (Vidi Mackie and Briggs, Bull. 364, Berkeley, California, May 1923. S. 568.)

I u vodi rastopljiva jedinjenja žive, kako se ona nalaze u Uspuluni Germisanbolus-u, već su ispitivana kao suhe bajce, ali su se pokazali negativni rezultati. (Vidi: Riehm, Zeitschrift für angewandte Chemie, 1925. Nr. 1, S. 6.).

Sada se našlo, da se pridodavanjem joda, ili još bolje jodnih jedinjenja ka drugim fungicidima, mogu napraviti suha bajcujuća sredstva, koja ne samo da se pokazuju kao odlično bajcujuće sredstvo kod bolesti pšenice (*Tilletia tritici*), već dejstvuju i kod drugih bolesti sejaćeg semenja na pr. kod bolesti ječma (*Helminothosporium gramineum*), kod bolesti zobi (*Ustilago avenae*) i t. d. ovaj uspeh je, kao što se jasno pokazalo, u vezi sa dejstvom joda odn. jodnih jedinjenja, koje duboko prodiru u seme,

Naročito dobri rezultati posignuli su onda, ako su se u vodi nerastvorljiva, ili teško rastvorljiva jedinjenja joda i žive, na

pr. živin jodit, mešala sa drugim fungicidima, pri čemu opet dolaze u obzir najprije takvi fungicidi, koji su bili podesni, da jedinjenja žive i joda pretvore u zemlji u rastvor, na pr. živin chlorid. Celishodno je, da se ovakvim preparatima dodaju još inertni praškovi.

Jedan preparat ove vrste je na pr. sledeći:

talkum	85 gr.
živin chlorid	12 gr.
živin jodid	3 gr.

Dejstvo ovoga preparata predočeno je na temelju opita.

Protiv bolesti pšenice (*Tilletia tritici*).

Br.	Postupanje	Sposobnost klijanja iza			Bolesnih klasova na 5 m ² Sredina na od dva opita.
		3	5	10	
	dana	dana	dana		
1.	Ne postupano	96,0	98,0	98,0	1212,5
2.	Sa bakarnim karbonatom. (2 gr. na 1 kg. pšenice)	93,0	95,0	96,0	175,5
3.	Sa gornjim preparatom. (2 gr. na 1 kg. pšenice)	93,5	99,0	99,0	1,0

Na mesto u vodi ne rastopljivih jedinjenja žive i joda, mogu se upotrebiti i takve materije, iz kojih mogu postati u prisustvu vode (vlage u zemlji), hemiskom reakcijom u vodi nerastvorljiva, ili teško rastvorljiva jedinjenja joda i žive.

Dejstvo jednog takvog preparata navedeno je u sledećem primeru:

Preparat je bio sastavljen iz
talkum 835 gr.
živin chlorid 127 gr.
Jodkalium 20 gr.

Proti bolesti ječma (*Helminthosporium*)

Br.	Postupanje	Sposobnost	klijanja	iza	Bolesno
		3	5	10	klasije na
		dana	dana	dana	5 m ² . sre- dina izme- đu dva o- pita.
1.	Ne postupano	100	100	100	112.5
2.	Sa gornjim pre- ratom (4 gr. na 1 kg. ječma)	100	100	100	1
3.	Sa preparatom ži- vinog chlorida bez sadržine joda sa istom sadržinom ži- ve (4 gr. na 1 kg. ječma)	99,5	100	100	20

Dalje se ustanovilo, da pridodatak arsena, ka gore okarakterisanim preparatima, još povećava njihovo dejstvo, naročito kod primene bolesti korena šećerne repe (*Phoma*). Jedan preparat ove vrste je na sledeći:

talkum 839 gr.
živin chlorid 89 gr.
jodkalium 22 gr.
tricalciumarsenit 50 gr.

Povišeni efekt dejstva vidi se iz opita, koji je ovde naveden radi primera:

Proti bolesti korena šećerne repe (*Phoma*).

Br.	Postupanje	Zdrava repa	Bolesna repa
1.	Ne postupano	10	58
2.	Sa gornjim pre- ratom (9 gr. na 1 kg. semenja)	65	18.5
1.	Sa gornjim pre- ratom bez arse- nita	55	30.5

Svim gornjim preparatima mogu se pridodati još i druge inertne materije, na pr. kaolin i različiti fungicidi, na pr. bakarni karbonal, bakarni chloridi i t. sl. i materije koje nadražuju biljke na pr. manganesechlorid.

Patentni zahtevi:

1. Bajca za suho bajcovanje, naznačena time, što se upotrebljuju smeše joda ili jodnih jedinjenja sa drugim funcidima, sa ili bez primese inertnih dopunjujućih materija, ili materija, koje nadražuju biljke.

2. oblik izvođenja prema zahtevu 1, naznačen time, da se upotrebljuju u vodi nerastvorljiva jedinjenja joda i žive.

3. Oblik izvođenja prema zahtevima 1 i 2, naznačen time, da se uz karakterizirana jedinjenja joda i žive upotrebljuju drugi fungicidi, da u vodi ne rastvorljiva ili teško rastvorljiva jedinjenja joda i žive naprave u prisustvu vode, lako rastvorljiva.

4. Oblik izvođenja prema zahlevima 1—3, naznačen time, da na mestu u vodi nerastvorljivih ili teško rastvorljivih jedinjenja joda i žive dolaze takve materije, koje proizvode u prisustvu vode (vlage u zemlji), usled hemiske reakcija, u vodi ne rastvorljiva ili teško rastvorljiva jedinjenja joda i žive.

5. Oblik izvođenja prema zahtevima 1—4, naznačen time, da se smešama pridodaju jedinjenja arsena.